

عربی مُعین

(۱)

بیان قواعد زبان عربی برای دانش‌آموزان پایه‌ی اول دبیرستان
به همراه آزمون‌های هدفمند درس به درس و پایانی

قال علیؑ :

« تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ وَعَلِّمُوها »

زبان عربی را یاد بگیرید و آن را به مردم یاد دهید.

تألیف

صمد رحمانی

۱۳۴۹، صمد، رحمانی	PJ
	۶۲۰۳
هریس معین (۱): مباحث درس هریس پایه اول	۶۲ ط ۶ /
/ تألیف: صمد رحمانی	
همدان: انتشارات آمیل، ۱۳۹۱.	۱۳۹۱
۱۴۸ ص: جدول.	
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۹۷۷-۱-۹	
۱. زبان هریس - راهنمای آموزشی (متوسطه). الف.	
عنوان	
۴۹۲ / ۷۸۲۴ U	

انتشارات آمیل

نام کتاب: هریس معین ۱

تهیه و تنظیم: صمد رحمانی

ناشر: آمیل

ویراستار: خدیجه اجاق

صفحه آرای: طلوع غرب ۸۲۵۵۹۴۴

چاپ و صحافی: یوسف

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

نوب چاپ: اول ۱۳۹۱

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۹۷۷-۱-۹

نشانی: همدان - ابتدای خیابان شریعتی، شماره ۳۴ (کتاب جهان دانش)

تلفن: ۲۵۱۲۹۰۵ - ۰۸۱۱

حق چاپ و تکثیر برای مؤلف محفوظ است.

مقدمه.....	۹
------------	---

فصل اول: عربی ۱

قواعد درس اول: یادآوری آموخته‌های قواعد عربی در دوره‌ی راهنمایی.....	۱۵
قواعد درس دوم: آشنایی با فاعل ثَلَاثِي مَزِيد.....	۳۳
قواعد درس سوم: آشنایی با پنج فعل ثَلَاثِي مَزِيد (قسمت دوم).....	۴۰
قواعد درس چهارم: آشنایی با جامد و مُشْتَق.....	۴۷
قواعد درس پنجم: آشنایی با جامد و مُشْتَق (قسمت دوم).....	۵۵
آزمون پایانی : نوبت اول.....	۶۵
قواعد درس ششم: آشنایی با ضمیر و ساختارهای آن.....	۷۳
قواعد درس هفتم: آشنایی با اسامی موصول و ساختارهای آن در زبان عربی.....	۸۳
قواعد درس هشتم: آشنایی با کلمات مُعَرَّب و مَبْنِي.....	۹۲
قواعد درس نهم: آشنایی با ساختار جمله‌ی فَعْلِيَّة.....	۹۹
قواعد درس دهم: آشنایی با ساختار جمله‌ی اسْمِيَّة.....	۱۱۰
آزمون پایانی : نوبت دوم.....	۱۱۹

فصل دوم: مطالب ضمیمه

حرکت شناسی :.....	۱۲۹
انواع حرکت :.....	۱۳۰
آشنایی با حروف ناخوانا :.....	۱۳۳
روش تشخیص حرف جرّ «مِنْ» از اسم «مَنْ» :.....	۱۳۴
جدول راهنمای تجزیه (یا) تحلیل صرفی :.....	۱۳۷
نکاتی در مورد تجزیه‌ی کلمات :.....	۱۳۸
نکاتی در مورد ترکیب کلمات :.....	۱۴۰
انواع فعل‌های ماضی زبان فارسی و معادل آن‌ها در عربی :.....	۱۴۴
انواع فعل‌های مضارع زبان فارسی و معادل آن‌ها در عربی :.....	۱۴۴
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۴۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وإيَّاهُ نَسْتَعِينُ

حمدازلی خدای را سزااست که به هر موجودی از موجود دیگر نزدیک تر است.
تَحِيَّتِ ابدی پیامبران الهی خصوصاً حضرت محمد ﷺ را رواست. درود بی کران اهل بیت عصمت و طهارات، فدائیان و حامیان پرچم رسالت رانجامست.
پروردگارا! از عید منهد تاکنون بندگان را پذیرفتی، از الآن تا لقای خودت مرا بنده نگهدار.

اگر جز تو سری دارم سزاوار سر دارم و اگر جز دامت گیرم بریده باد این دستم

مقدمه

کتاب‌های زیادی را استادان فهیم برای تفهیم بهتر زبان عربی به دانش‌آموزان این سرزمین عزّت و افتخار زحمت کشیده به روشنی تحریر درآورده‌اند و هر کدام ویژگی خاص خود را دارا می‌باشد. و از همت والای این عزیزان این جا قدردانی می‌نمایم.
و نیز بر خود، تکلیف دانسته که از بزرگان ایرانی که در شکوفایی ادبیات عرب نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی نمایم از جمله‌ی آن‌ها: «سیویه، کسائی، سجستانی، سیرافی، دُستوریه، ابوعلی فارسی، سرخسی کرمانی، رازی، ابن خالویه، صاحب بن عباد، بدیع الزمان همدانی، عبدالحمید کاتب، عبدالله ابن مقفع، ابن العمید و قاریان هفتگانه قرآن کریم»

نگاشته‌ی پیش‌رو نیز یک سری ویژگی‌های خاص خود را دارا می‌باشد. ابتدا لازم است مطرح نمایم که با این کار نخواسته‌ام چیزی را به زبان عربی افزوده باشم، بلکه هدف گامی جلوتر نهادن در تسهیل آموزش این زبان مقدّس است.

از جمله ویژگی‌های این نگاشته این است که به گونه‌ای تدوین شده که موجب به حاشیه رفتن کتاب درسی که هدف اصلی آموزش می‌باشد نشود. به همین خاطر برای آزمون‌ها پاسخنامه قرارداد شده تا دانش‌آموز را به تلاش بیشتری در امر یادگیری قواعد وادارد و نیز برای دستیابی به جواب از همفکری دوستانش و پرسش از معلمش بهره‌مند گردد.

این کتاب در دو فصل طراحی شده که در فصل اول قواعد عربی سال اول به صورت درس به درس، گویا و منسجم بیان گردیده به همراه آزمون‌های درس به درس و پایانی، هدف از این کار کمک به دانش‌آموزان است تا بتوانند قبل از معلم قواعد درس را بخوانند و همگام با تدریس معلم آنرا یاد بگیرند به جای این که خالی الذهن پای تدریس بنشینند. و در کمترین وقت مطالب را مرور کنند که این خود موجب استمرار در یادگیری و تثبیت و عمق بخشی به آموخته‌های آن‌ها خواهد شد.

زیرا هر چه دانش‌آموزان بیشتر در فرایند آموزش سهیم شوند، بهتر و بیشتر می‌توانند آموخته‌های خود را در ابعاد مختلف گسترش دهند یا بهبود بخشند؛ به عبارتی شیوه آموختن را بهتر یاد می‌گیرند. در ضمن در ارائه‌ی قواعد درس سعی بر آن بوده که به صورت تدریس کلاسی ارائه شود تا دانش‌آموز، بهتر در جریان یادگیری قرار بگیرد. همچنین از جدول‌ها و نمودارها برای تفهیم بیشتر مطالب استفاده شده است.

در فصل دوم نیز مطالبی ضمیمه‌ای درج شده که برای دانش‌آموزان یادگیری آن‌ها ضروری می‌باشد.

در پایان انتقادهای شاعران را در خصوص قصور و اشتباهات کار و نیز بهبود آن به دیده‌ی منت پذیرام.

اهداف کلی آموزش زبان عربی :

دراصل شانزدهم قانون اساسی چنین آمده است:

«از آن جا که زبان قرآن و علوم و معارف اسلامی، عربی است و ادبیات فارسی کاملاً با آن آمیخته است، این زبان باید پس از دوره ابتدایی تا پایان دوره متوسطه در همه کلاس‌ها و در همه رشته‌ها تدریس شود.»

اهداف کلی آموزش زبان عربی را می‌توان این گونه بیان نمود :

۱- آشنایی با واژگان پرکاربرد قرآنی

۲- آشنایی با ساختار جمله‌های عربی

۳- کسب مهارت نسبی در ترجمه عبارت‌ها و جمله‌های عربی به فارسی

۴- توانا شدن در درک مفهوم کلی يك متن عربی

۵- کسب مهارت نسبی در بهره‌گیری از منابع دینی و علمی که به زبان عربی نوشته شده است.

۶- پی‌بردن به ارتباط تنگاتنگ زبان عربی و معارف اسلامی با زبان و ادبیات فارسی.

۷- بهره‌گیری از زبان عربی برای فهم و درک ادبیات فارسی خصوصاً متون نظم و نثر ادبی.